

РЕШЕНИЕ

№ 1162

гр. София, 18.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Мария Георгиева Въззивно гражданско дело
№ 20221000501583 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и следв. от ГПК.

С решение от 21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 627/2021 г. по описа на Окръжен съд-Благоевград Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на В. Й. В. обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно повдигнато обвинение по н.о. х.д.№ 69/2018 г. по описа на ОС Благоевград, на основание чл. 2, ал. 1, т.3 ЗОДОВ, в размер на 6000, ведно със законната лихва върху него, считано от 10.06.2020 г. до окончателното плащане. Искът до пълния размер от 200 000 лв. е отхвърлен като неоснователен.

Срещу решението, в частта, с която искът е отхвърлен, за сумата между 6000 лв. и пълния предявен размер от 200 000 лв. ищецът депозира въззивна жалба. Навежда оплаквания за неправилност на постановеният акт поради нарушения на материалния закон съдопроизводствените правила и необоснованост. Твърди, че при постановяване на решението първоинстанционният съд не е отчел действителната тежест на претърпените от ищеца неимуществени вреди - влошаване на отношенията му със семейството, близките и приятелите му, обстоятелството, че продължителността на незаконното обвинение е довела до трайно напрежение, стрес и отрицателни емоции. Моли решението в обжалваната част да бъде отменено, а предявеният иск - да бъде уважен в пълния претендиран размер.

След подаване на жалбата и преди насрочване на делото във въззивното производство въззивникът е починал и на основание чл. 227 ГПК е заместен от наследниците му С. В. – съпруга, Л. В. – дъщеря и Х. Г. – дъщеря.

Въззиваемата Прокуратура на Република България оспорва въззивната жалба с писмен отговор на жалбата. Навежда доводи за нейната неоснователност.

При служебна проверка Софийският Апелативен съд установи, че е сезиран с допустима жалба, предявена срещу валиден и допустим съдебен акт. На обсъждане подлежат доводите за неправилност на решението, разгърнати във въззивната жалба. Поради липсата на нови доказателства, ангажирани във въззивното производство, преценката трябва да се осъществи на база приобщените към първоинстанционната преписка доказателства по делото.

Въз основа твърденията на страните и наличните доказателства, в рамките на правомощията на въззивния състав, САС прави следните изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 2, ал.1, т. 3 от ЗОДОВ от В. В. срещу Прокуратурата на Република България за заплащане на сумата от 200 000 лв., обезщетение за причинени неимуществени вреди, настъпили от незаконно обвинение в извършване на престъпление по чл. 220, ал. 2, вр. ал. 1 от НК, за което на 10.06.2020 г. е бил оправдан.

По делото няма спор относно фактите, а и при съвкупна преценка на събраните доказателства се установява, че В. В. бил привлечен като обвиняем и била определена мярка за неотклонение на 11.09.2017 г. по ДП № 5089/2014 г. по описа на ОД на МВР - Благоевград. Обвинението било за това, че на 02.08.2013 г. в гр. Благоевград, в качеството му на председател на сдружение с идеална цел с наименование „Териториална организация на научно-техническите съюзи – Благоевград“ съзнателно сключил неизгодна сделка – учредил вещно право на ползване за срок от 30 години над сграда, с предназначение „Административна сграда, делова сграда“ на 6 етажа за сумата от 10 000 лева в полза на „НТС-Благоевград“ ЕООД, поради което е нанесъл щети в размер на 3 120 347,03 лева с ДДС, като случаят е особено тежък. Взета е мярка за неотклонение „Парична гаранция“ била в размер на 5 000 лева. С постановление за привлечен като обвиняем на 24.01.2018 г. спрямо ищеца било повдигнато повторно обвинение, като първоначалният текст по обвинението е леко редактиран, без да се променя фактическата обстановка. С оглед на така повдигнатото обвинение Окръжна прокуратура Благоевград внесла обвинителен акт в ОС Благоевград. Въз основа на него било образувано НОХД № 69/2018 г., по което са проведени 7 открити съдебни заседания. След тайното съвещание, на 06.03.2019 г., била постановена оправдателна присъда, влязла в законна сила на 10.06.2020 г.

Пред Окръжен съд –Благоевград е разпитана като свидетел съпруга на ищеца С. В. (л. 51), от чиито показания се установява, че воденото срещу съпруга ѝ наказателно производство се е отразило на поведението и психиката му. Двамата съпрузи били заедно в изпитанието, като съпругата подкрепяла ищеца, но той започнал да се изолира. Не искал да общува с никого, дори и с внуците си, когато те идвали в дома му. Полицаи носили призовки и семейството изпитвало неудобство пред съседите. Обтегнали се отношенията с роднини. Според свидетелката съпругът ѝ започнал да пие алкохол повече, отколкото преди. Сънят му се нарушил и той се будел през нощта.

Свидетелят Г. Ч. (л. 52) - работодател на ищеца твърди, че В. В. преди обвинението бил весел, приятен човек, но след образуваното наказателно дело станал видимо немошен, започнал да се заяжда в контактите с други хората, пропилил се. След всяко съдебно заседание В. си е взимал болничен поради психическо разстройство.

Според св. В. Я. (л. 52, гръб) ищецът бил убеден, че ще го осъдят, станал небрежен в работата си (не можел да я върши като преди), бил напрегнат, пиел успокоителни. Държал се затворено и необщително. Споделял със свидетелите, че хората четели по вестниците и го майтапели, а приятелите му го отбягвали.

Първоинстанционният съд е приел заключение по изготвена комплексна съдебно-психиатрична и съдебно-психологична експертиза, осъществена от вещите лица А. И. и Х. Й. (л. 74). Вещите лица считат, че наказателното преследване против ищеца се е отразило негативно върху психическото му състояние. Той бил потиснат, чувствал се застрашен, страхувал се за бъдещето си, не спял добре, нарушила се трудовата му адаптация и желанието за контакти. Вещото лице Й. се позовава на тест, който, според него, е много точен. Този тест констатирал наличие при ищеца на постравматично стресово разстройство, продължаващо до момента на обследването.

При така установената фактическа обстановка съдът приема, че са налице предпоставките за основателност на исковете по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ. Срещу ищеца е било повдигнато обвинение в извършване на престъпление от общ характер, за което той е бил оправдан, настъпили са вреди, които се намират в пряка причинна връзка с неправомерно образуваното и водено от Прокуратурата наказателно производство. Отговорността на държавата за причинените вреди е обективна. Разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ, аналогично на чл. 51, ал. 1 от ЗЗД, установява принципа на пълна обезвреда: на поправяне подлежат всички вреди от непозволеното увреждане, както имуществените, така и неимуществените, претърпените и онези, които неминуемо пострадалият ще търпи, ако са пряка и непосредствена последица от увреждането (в този смисъл е и т.10 от Постановление на Пленума № 4/1975 г. на ВС).

Обезщетението за неимуществените вреди се определя от съда по справедливост, както предписва чл. 52 от ЗЗД, тъй като съгласно препращащата норма на § 1 от заключителните разпоредби на ЗОДОВ, за неуредените случаи се прилагат гражданските закони.

Въпросите, свързани с определяне обезщетението за неимуществени вреди, са доразвити в съдебната практика с решение № 480 от 23.04.2013 г. по гр. д. № 85/2012 г. на ВКС, IV г.о., в което се приема, че обезщетението за неимуществени вреди в хипотезата на чл. 2 от ЗОДОВ е за увреждане на неимуществени права, блага или правнозащитими интереси. Вредите се изразяват в нравствените, емоционални, психически терзания на личността, накърнената чест, достойнство, доброто име в обществото. Целта на обезщетението е да възстанови психическото и емоционално равновесие на пострадалото лице. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в престъпление, което не е извършило, изпитва неудобства, чувства се унижено, а

също така е притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване.

В настоящия случай, преценявайки всички обстоятелства, които имат значение за определяне на размера на обезщетението за неимуществените вреди, а именно: вид и тежест на повдигнатото обвинение предвиденото за него наказание, вида и характера на взетата мярка за неотклонение, продължителността на наказателното производство от 2 г.и 9м., негативната промяна, която наказателното преследване е оказало върху социалния живот, психиката, самочувствието и самоопределението, отрицателните емоции и страх от възможността да бъде несправедливо осъден, възрастта на ищеца, както и икономическата обстановка в страната, настоящият състав намира, че сумата от 6 000 лв. е размер, който справедливо и адекватно обезщетява ищеца в най-пълна степен за претърпените от него вреди. Изводите на двете съдебни инстанции съвпадат, поради което обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

Повереникът на наследниците на въззивника не претендира разноски за въззивното производство.

По изложените съображения съдът:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 21.02.2022г. постановено по гр.д.№ 627/2021г. по описа на Окръжен съд-Благоевград.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____